

Opnieuw vaker soa

De stijging van het aantal soa in Amsterdam zette zich ook in 2001 voort. Het aantal gevallen van syfilis onder de homoseksuele bezoekers van de polikliniek van de GGD steeg vergeleken met 2000 met 92%, en vertwintigvoudigde sinds 1998. Ook het aantal nieuwe besmettingen met HIV onder homoseksuele mannen is de laatste jaren gestegen. In de rest van Nederland steeg het aantal soa- en HIV-consulten gerapporteerd door 39 GGD-en en twee soa-poliklinieken in het land met 29% tot 20.139. Het aantal vastgestelde infecties steeg met 21%. Vooral het aantal gevallen van gonorrhoe en Chlamydia is sterk gestegen (respectievelijk +32% en +40%), waarbij de toename bij vrouwen sterker was dan bij mannen. Ook in den lande werd syfilis in 2001 meer geregistreerd, vooral bij de homo- en biseksuele mannen.

Een dergelijke trend, zij het minder uitgesproken, wordt ook gezien in de huisartsenpeilstations van het NIVEL: het aantal geregistreerde gevallen van urethritis bij de man daalde van 31 naar 17/10.000 in de periode 1992-1997. Vanaf 1999 deed zich een lichte stijging voor en in 2001

Foto: Fotostock

steeg de incidentie tot 23/10.000 mannen. Deze ontwikkelingen zijn voor een aantal landelijke organisaties in de soa-bestrijding aanleiding geweest om naast de bestaande primaire preventie ook meer aandacht te besteden aan vroege opsporing via actiever testen (meer informatie op www.soa.nl). (JB)

Dialect

Over taal en dokters wordt wel veel geschreven, maar dat is altijd een beetje verheven. Zelf deden we daar met onze serie over Literatuur en geneeskunde driftig aan mee. Onderzoek naar bijvoorbeeld het gebruik van dialecten in de spreekkamer bestaat volgens welingelichte bronnen niet. En gewone spreektaal is toch de taal in de spreekkamer en aan het bed. Roger van Laere was 37 jaar huisarts in Liempde. Hij gaf bij zijn afscheid alle patiënten een boekje met het dialect uit Liempde. Nauwgezet tekende hij uit de mond van – meestal oude – dorpsgenoten allerlei uitdrukkingen op. Alle woorden en uitdrukkingen worden simpel alfabetisch in het dialect opgesomd met de ABN-vertaling. Dat 'zwitjatte' zweetvoeten zijn, was me nog wel duidelijk; maar dat 'zwëmilghêd' duizeligheid betekent, had ik als stadskêind niet kunnen bevroeden. Misschien moet iemand maar eens onderzoek doen naar het nut van dialecten in de arts-patiëntcommunicatie. (JZ)

Van Laere R. *Liempd sprak*. Liempde: Stichting Kêk Liemt.

Kwaliteit van tijdschriften

De Syrische arts Ishap bin Ali Al Rahwi (854-931) was vermoedelijk de eerste dokter die vond dat anderen zijn gegevens moesten kunnen verifiëren, zodat hij alle bevindingen bij patiënten dubbel opschreef. Bijna 1000 jaar later (1731) ontstond er in Schotland een echt *peer review*-systeem voor leden van de Royal Society of Edinburgh's Medical Essays and Observations. In de huidige informatievloed verwachten lezers terecht dat redacties zorgen voor betrouwbare en relevante artikelen. Maar lukt dat ook? Wie wil weten wat de kwaliteit van al dat redactionele werk is en of peer review betekent dat het ook waar is wat er staat, surfe naar de JAMA. Daar staan uitgebreide bijdragen over wetenschappelijk

onderzoek naar de effecten van peer review.

Voor potentiële auteurs en vooral voor hen die denken dat publiceren in de *Lancet* of *BMJ* het hoogste goed is, bijzonder aanbevolen.

Tijdschriften komen en gaan: was de *Archives of Family Practice* vorig jaar wegens gebrek aan artikelen opgeheven, vanaf januari 2003 verschijnt er een nieuw Amerikaans tijdschrift: *Annals of Family Medicine* dat zich richt op de publicatie van oorspronkelijk huisartsgeneeskundig onderzoek. De *Journal of Family Practice*, een van de betere Amerikaanse tijdschriften, mag zich van de uitgever vanaf 2003 niet meer richten op het publiceren van oorspronkelijk onderzoek, maar alleen nog

maar op reviews, POEMS (*patient-oriented evidence that matters*) en nascholing. Die beslissing lijkt vooral een commerciële te zijn: adverteerders willen dat. Gelukkig mag H&W alles nog. (JZ)

<http://jama.ama-assn.org/issues/v287n21/toc.html>